

Beantwoording technische vragen Begroting 2024, aanvullende vragen door de Statenfracties van de PvdD en ChristenUnie.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord en aanvulling
PvdD	53	1. (Hoofdstuk 2 algemeen) a. Hoeveel personeel (fte) heeft de provincie Drenthe momenteel aan het werk om te kunnen voldoen aan respectievelijk de KRW, de stikstofopgaven, de natuuropgaven en de methaanopgaven? Graag een gespecificeerd antwoord. b. Hoeveel fte zijn in daarvan in dienst bij de provincie en hoeveel fte worden ingehuurd? c. Wat is de verhouding in kosten van ingehuurd tov vast personeel? d. Is de provincie momenteel op zoek naar extra arbeidskrachten om aan de bovengenoemde opgaven te kunnen voldoen?	Al het personeel van thema Natuur en thema Water, maar ook in mindere mate de aanpalende thema's valt onder deze vraag. We kunnen niet opgeven welke fte aan welke specifieke opgave werkt. Er wordt integraal over de opgaven gewerkt binnen de Provincie. d. Ja, dit gaat lopen via het DPLG. En zou ook gefinancierd worden vanuit het DPLG.
		a. Vraag is niet beantwoord. Kunt u aangeven hoeveel fte er aan het thema 'Water' en thema 'Natuur' en aanpalende thema's werken? b. Vraag is niet beantwoord. Graag beantwoording. c. Vraag is niet beantwoord. Graag beantwoording. d. Om hoeveel fte gaat het dan en wat zijn daarvoor de kosten ongeveer?	a. 8 fte bij thema WBM inzake water (KRW incl. oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit). b. Alle 8 in dienst Provincie Drenthe. c. Niet van toepassing. d. Dat is een noodzaak; voorbereidingen zijn gestart. Om doelen te kunnen halen zijn 2 fte nodig (geschatte kosten 210k/j)
PvdD	54	2. (pagina 33) a. Zijn er geen bedragen begroot voor doelstelling 2.01.03 (reductie emissies landbouw)? Graag toelichting. b. Wat is het verschil tussen doelstelling 2.01.03 en 2.04.01? Als er geen verschil is, waarom zijn het toch twee doelstellingen?	a. Het klopt dat er nog geen bedragen zijn begroot op deze doelstelling. De begroting 2024 is beleidsarm en zal worden meegenomen in de uitwerking van het coalitieakkoord en het DPLG. b. Aan deze doelstelling werd invulling gegeven in de voorgaande jaren onder doelstelling 2.01.01 en 2.01.02. Voor dit jaar is de doelstelling 2.01.03 apart benoemd. Deze doelstelling heeft inderdaad overlap met 2.04.01, maar gaat breder dan alleen de reductie van stikstof.
		Wanneer wordt dit uitgewerkt?	In de uitwerking naar aanleiding van het coalitieakkoord zal hier nader op worden ingegaan.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord en aanvulling
PvdD	56	4. (pagina 44) a. Is de provincie op dit moment in gesprek met organisaties en bedrijven in de sectoren industrie, wonen en mobiliteit om tot additionele NOx reductie te komen? (doelstelling 2.04.04, stimuleren emissiereductie NOx) b. Zo ja, met welke bedrijven/organisaties is de provincie momenteel in gesprek? Wat is de inhoud en frequentie van deze gesprekken? c. Zo nee, wanneer gaat de provincie daarmee starten, en met welke organisatie/bedrijven gaat de provincie dan precies in gesprek? d. Welk tijdspad (inclusief tussendoelen) heeft de provincie in gedachten bij deze doelstelling? d. Hoe groot is dit aandeel (ongeveer) in de totale stikstofreductie-doelstelling voor Drenthe? Graag toelichting.	4a. De nadruk van de stikstof reductie opgave ligt bij het landelijk gebied. De ammoniakreductie opgave is gekoppeld aan de veehouderij. Onze keuze is om ook te kijken naar wat de andere sectoren, nog boven op hun doelen vanuit bestaande wet- en regelgeving, kunnen doen. Er zijn in 2022 en 2023 de nodige gesprekken met en over de sectoren gevoerd. We zien een beeld dat bedrijven aangeven dat bedrijven vanuit bestaande (nationale en Europese) wetgeving al stappen zetten en daarin al stapsgewijs (NOX) reducties bewerkstelligen. We zetten deze gesprekken voort en daar waar zich kansen voordoen werken we hier samen met de ondernemers aan. Bij wonen en mobiliteit (gezien het feit dat deze doelgroepen alle inwoners betreft) willen we dit in het beleid een plek geven. 4b. Met de grotere emittenten in onze provincie voeren we deze gesprekken. We sluiten hierbij veelal aan bij de reguliere gesprekken met deze bedrijven. De frequentie verschilt hiermee. 4c. Gedurende de looptijd van het DPLG willen we hiermee door blijven gaan. 4d. Heel erg beperkt. Dit is niet vanwege de emissie van deze groep, maar vooral vanuit de bevoegdheid die in de meeste gevallen bij Rijk en Brussel ligt.
		b. Vraag is niet beantwoord. Graag beantwoording. c. Vraag is niet beantwoord. Graag beantwoording. d. Vraag is niet beantwoord. Graag beantwoording.	Beschikbare informatie wordt zo spoedig mogelijk verstrekt.
PvdD	59	7. (pagina 46) Klopt het dat er geen enkel bedrag is begroot voor doelstelling 2.05.01, de reductie van methaan? Graag toelichting.	Ja dat klopt. De methaanopgave zit enerzijds in de KPI aanpak (denk aan voermaatregelen) en anderzijds in het spoor van aankopen. Deze hoeft dus niet apart gefinancierd te worden maar loopt mee met de KPI aanpak en aankopen.
		Welke bronnen onderbouwen dat voermaatregelen en andere KPI's de methaanuitstoot verlagen?	Het overgrote deel van de methaanemissie bij melkvee komt vanuit de pensfermentatie. Bij ruwvoer dat veel ruwe celstof bevat wordt meer methaan gevormd. Door te sturen op een betere ruwvoerkwaliteit daalt de methaanproductie. Dit komt tot uiting in de KPI voor CO2 in de kringloopwijzer.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord en aanvulling
			<p>Uit onderzoek van de WUR blijkt ook dat bij volledige weidegang de productie van enterisch methaan het laagst is. Dit tegenover zomerstalvoeding waarbij de koeien vers gras op stal krijgen en een rantsoen met volledig graskuil. Dit komt tot uiting in de KPI voor weidegang. Daarnaast is het mogelijk om de methaanemissie te verlagen door het voeren van speciaal daarvoor ontwikkelde voederadditieven en door er in de fokkerij rekening mee te houden. Ook dit zal in uiting komen in de KPI CO2 in de kringloopwijzer.</p> <p>https://edepot.wur.nl/583403</p> <p>https://edepot.wur.nl/247496</p> <p>https://www.duurzamezuivelketen.nl/resources/uploads/2023/01/ZuivelNL-Duurzame-Zuivelketen-WUR-Rapport-1384-Methaan-in-verleden-en-toekomst-20230101.pdf</p>
PvdD	60	<p>8. (pagina 46) 'Met de vrijwillige aankopen vanuit de stikstofopgave willen we de Drentse methaanreductie opgave van 0,23 Mton CO2 equivalenten door methaanemissiereductie realiseren'. 'Aan de hand van aankopen waarmee aantal dieren wordt verkleind, kan de reductie worden berekend'. Kunt u een inschatting geven hoeveel dieren in de veehouderij 0,23 Mton CO2 equivalenten aan methaan produceren? Graag een toelichting bij de rekensom.</p> <p>Vraag is niet beantwoord; wij vragen geen exact aantal, maar een inschatting (orde van grootte) waarmee het college rekent mbt dit beleid. Kunt u die met ons delen? Welke bronnen onderbouwen dat: 'de laatste inzichten zijn dat er met Managementmaatregelen en innovatie meer gereduceerd kan worden dan eerder mogelijk leek'?</p>	<p>Het is op dit moment lastig om hier een exact aantal aan te verbinden. Met name omdat de laatste inzichten zijn dat er met managementmaatregelen en innovatie meer gereduceerd kan worden dan eerder mogelijk leek.</p> <p>De methaanemissies per dier verschillen. Methaanemissie per</p> <ul style="list-style-type: none"> • Melkkoe 4872 kg CO2-equivalent • Varken 202 kg CO2-equivalent <p>Voor 0,23 Mton CO2-equivalent zijn 47.211 koeien of 1.138.811 varkens nodig (of een mix van beide). We hebben nu 105.462 melkkoeien en 218.820 varkens in Drenthe.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord en aanvulling
			Maar emissiereductie kan behaald worden door een kleinere veestapel, maar ook door te zorgen dat de emissie per dier afneemt. Wij zetten in op een combinatie van beide.
PvdD	61	<p>9. (Hoofdstuk 7 algemeen) Gemeenten en provincies krijgen vanaf voorjaar 2023 structureel extra middelen om publieke en maatschappelijke voorzieningen te compenseren voor hoge kosten. (Denk bijvoorbeeld aan buurt- en dorpshuizen die te maken hebben gekregen met hoge energiekosten.) (300 miljoen voor compensatie hoge kosten voor gemeenten en provincies Nieuwsbericht Rijksoverheid.nl) Om welk bedrag gaat het voor Drenthe? Aan welke maatschappelijke voorzieningen gaat Drenthe dit bedrag besteden? Waar kunnen we dit in de begroting terugvinden?</p> <p>‘Er is geen bijzondere uitkering of verhoging van de algemene uitkering ontvangen die specifiek een extra indexering van culturele instellingen beoogt’ Heeft het college de extra middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld wél aangevraagd bij het Rijk?</p>	<p>Prijsstijgingen worden in de provinciale begroting meegenomen via de reguliere indexering van de provinciefondsuitkering. Deze wordt via de door de provincie de gebruikelijke indexeringssystematiek doorgegeven aan de betreffende instellingen op basis van een meerjarig voortschrijdend gemiddelde.</p> <p>Er is geen bijzondere uitkering of verhoging van de algemene uitkering ontvangen die specifiek een extra indexering van culturele instellingen beoogt. De op basis van de aangepaste indices bijgestelde subsidies zijn meegenomen in de Begroting 2024. (Zie ook het antwoord op een soortgelijke vraag van het CDA bij de beantwoording van de technische vragen die vanuit PS gesteld zijn over de Bestuursrapportage 2023)</p>
			<p>Het college heeft geen extra middelen aangevraagd, omdat die mogelijkheid er niet is. In de door u bijgevoegde link is te lezen dat er sprake was van een ophoging van het provinciefonds. Die ophoging werkt door in onze uitkering vanuit het fonds.</p> <p><i>"De middelen uit deze extra prijsbijstelling komen terecht in het gemeentefonds en het provinciefonds en zijn daardoor vrij te besteden. Gemeenten en provincies kunnen voor het jaar 2023 zelf keuzes maken om lokaal aanvullende maatregelen te nemen waar dat nodig blijkt."</i></p>
CU	13	<p>Pag. 10 C De uitkering provinciefonds kent in 2026 ‘slechts’ een dip van 9 mio. Hoe kan het dan dat de vrije bestedingsruimte een veel groter gat (ruim 15,5 mio)</p>	<p>De meerjarenbegroting is een resultante van de meerjarige raming van alle beleidsvelden van de provinciale organisatie. Dit betreft zowel de baten als de lasten. Of lasten “uit de hand lopen” is een politieke weging.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord en aanvulling
		laat zien? Welke baten en/of lasten lopen daarnaast 'uit de hand'?	
		Pagina 10 c, nav vraag 13 CDA: Financieel perspectief langere termijn: Vanaf 2027 lopen we naast de 9 mio minder uit het provinciefonds, ook nog 6,5 mio extra uit de pas (15,5 mio minus 9 mio). Klopt dat? En zo ja, waar zit dat m in?	Zie de beantwoording van vraag 13 van het CDA: het betreft <i>alle</i> beleidsvelden van de provinciale organisatie; er zijn geen specifieke beleidsvelden die exclusief het verschil bepalen.
CU	21	Pag. 173 financieringsbehoefte Verwacht wordt dat vanaf 2025 via externe financiering in de financieringsbehoefte moet worden voorzien. Zijn de daarmee samenhangende (rente)lasten ook verwerkt in de meerjarenbegroting en zo ja, waar? Zo nee, waarom niet?	De rente is vooralsnog niet meegenomen in de begroting. De liquiditeitsbegroting is gebaseerd op de ambities in de begroting. Echter in de afgelopen jaren gaf de prognose een negatiever beeld dan de werkelijkheid uitwees, door o.a. rekeningresultaten, budgetoverhevelingen, SPUKs en vervroegde aflossingen en latere opnames van verstrekte financieringen. Dat maakt dat we nu nog geen rentelasten hebben opgenomen in de begroting voor 2025 (en verder). Indien de ontwikkelingen in 2024 daar aanleiding toe geven zal dit worden verwerkt in de begroting.
		Pagina 173 financieringsbehoefte, vraag 21 cda: Volgens mij zouden we wel rente moeten begroten vanaf 2025, anders hebben we geen realistisch beeld. Is dit een politieke keuze of zit hier een technisch bezwaar in?	Aangezien de liquiditeitsprognose de afgelopen jaren steeds een negatiever beeld gaf dan de werkelijkheid uitwees, hebben we op dit moment nog geen rentelasten begroot voor 2025 en verder. Indien de ontwikkelingen in 2024 daar aanleiding toe geven, zullen we dit verwerken in de begroting.
CU	22	Pag. 183 Financiële doorrekening Onze fractie schrikt van de extra benodigde personele inzet van 14 medewerkers als gevolg van de wijzigingen in de hoofdstructuur en organisatiemodel en de daarmee samenhangende extra loonkosten. Kan hier meer 'beeld en geluid' bij gegeven worden? Dat wordt ook gevraagd bij de keuze om deze structureel hogere last te dekken als incidentele last, omdat er naar verwachting financieel voordelige effecten zouden zijn te verwachten. Kunt u dit nader uitleggen en kunt u	Op 30 mei 2023 hebben de staten het Statenstuk 2023-113 Organisatieontwikkeling vastgesteld. In dit Statenstuk is de achtergrond toegelicht: <i>In vergelijking met het vorige besturingsmodel is een extra personele inzet nodig van circa 14 fte, wat een stijging van de loonkosten van ongeveer € 1,8 miljoen per jaar (loonkosten, werkgeverslasten, etc.) tot gevolg heeft. De loonkosten in de opvolgende jaren zijn geïndexeerd conform de index voor loonkosten die gebruikt wordt in de meerjarenbegroting. Omdat er sprake is van een structureel hogere last is het voorstel om deze last de komende vijf jaar te dekken vanuit de beschikbare vrije ruimte. De verwachting is dat de</i>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord en aanvulling
		de effecten duiden? Kan hier ook eerder dan in 2025 over worden gerapporteerd?	<i>andere sturing en manier van werken ook voordelige financiële effecten zullen hebben. Het is op voorhand echter niet in te schatten hoe groot deze zullen zijn. De komende vijf jaar worden gebruikt om te kijken hoe groot de mogelijke voordelige effecten zullen zijn. Daarnaast zal nadrukkelijk worden gekeken naar de mogelijkheden om de inhuur van personeel om te buigen en met deze organisatieontwikkeling meer personele kwaliteit aan de organisatie te binden. In 2025 zullen wij u hierover rapporteren.</i>
		Pagina 183 nav vraag 22 CDA: Als personeelslasten langer dan 4 jaar zijn dan zijn ze structureel heb ik voorheen geleerd, en zo staat het hier ook. Maar vervolgens worden ze incidenteel meegenomen in de begroting. Klopt het dat deze 'regel' tot voor kort zo gehanteerd werd en dat dit een afwijking daarvan is?	De Notitie Structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV bepaalt hierover: <i>“Baten en lasten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard. De scheidslijn tussen drie jaar of langer is zoals gezegd een hulpmiddel bij het bepalen of er sprake is van incidenteel of structureel; de soort of de eigenschap van een begrotingspost van het taakveld gaat altijd boven dit hulpmiddel. Zo blijft een incidentele baat of last, die vier jaar of langer geraamd wordt, gezien de soort of de eigenschap van een begrotingspost altijd incidenteel en wordt dus niet opeens structureel door deze langer dan drie jaar te ramen.”</i> De post personeelslasten in onze begroting betreft naar haar aard een structurele begrotingspost. Daar doet het besluit tot een tijdelijke verhoging van dit budget voor 5 jaar niets aan af. In onze begroting ramen we de juiste loonkosten per jaar op basis van het door u genomen besluit ondanks het feit dat de post als structureel wordt aangemerkt.
CU	7	B11 Er wordt verwacht dat de Reserve groot (variabel) onderhoud wegen en vaarwegen ultimo 2026 naar nul gaat. Wat zijn de maatregelen om ervoor te zorgen dat deze reserve op peil komt en toekomstbestendig blijft? En wat zijn de (financiële) risico's wanneer dit niet plaatsvindt?	Het is voorstelbaar dat het financiële plaatje deze vraag oproept. Echter, de reserve is een soort egalisatievoorziening en heeft een communicerende vaten werking met het MJOP. Overschotten uit het MJOP worden toegevoegd aan de reserve en eventuele tekorten worden daar uit gedekt. Dat de reserve ultimo 2026 op nihil staat is geen risico aangezien er dan een financieel herzien MJOP ligt waarin in de dekking wordt voorzien.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord en aanvulling
		Reserve Groot variabel onderhoud: In onze eigen woorden is het potje dat we hadden voor groot onderhoud wegen en vaarwegen een jaar eerder leeg dan verwacht. Zijn alle plannen uit het MJOP dan ook al uitgevoerd naar verwachting?	De planning van groot onderhoud kan door omstandigheden gewijzigd worden, zoals koppelkansen met andere projecten of obstakels in besluitvorming, wet- en regelgeving of capaciteit.
CU	96	Begroting 2024, P277: er is een toevoeging gepland van 350.000 euro uit het gebiedsfonds Wind. Is daar ook een bestedingsdoel aan gekoppeld?	Dit gaat over een toevoeging aan de financieringsreserve. In 2022-2027 was er € 350.000,-- per jaar beschikbaar voor gebiedsfondsen. Daarnaast was er nog een incidenteel bedrag beschikbaar. Voor die tijd was het geld alleen al nodig om de subsidies te verstrekken aan de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Emmen en Coevorden. Zie ook Statenstuk 2021-32, Gebiedsfonds windenergie, behandeld op 15 december 2021. Ten behoeve van het gebiedsfonds wind is er in 2022 geld beschikbaar gesteld vanuit de financieringsreserve, waarbij de € 350.000,-- per jaar in de jaren erna als soort van dekking weer teruggestort wordt in de financieringsreserve. Het bestedingsdoel is dus het gebiedsfonds wind waarvoor al beschikkingen zijn afgegeven.